

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'deki basın özgürlüğünün önündeki engellerin bütün boyutlarıyla araştırılması ve gazetecilere yönelik tutuklama, basına sansür, kapatma gibi demokrasi dışı yöntemlerin sona erdirilmesi amacıyla alınacak önlemlerin, geliştirilecek politikaların belirlenmesi için Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Filiz Kerestecioğlu

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

Ahmet Yıldırım

HDP Grup Başkanvekili

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de basın özgürlüğü, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, BM Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi başta olmak üzere birçok uluslararası belgede ve Anayasa'da açıkça yer almakta ve güvence altına alınmaktadır.

Basın özgürlüğü demokratik sistemin korunması ve güçlendirilmesinde son derece önemli bir unsur olup, insan haklarına dayalı, çoğulcu demokratik bir toplumun gerçekleşmesi yolunda önemli yapı taşlarından birini oluşturmaktadır.

Ancak gerek uluslararası sözleşmelerle, gerekse Anayasayla güvence altına alınan basın özgürlüğü ne yazık ki Türkiye'de ağır baskı, saldırı ve tehdit altındadır. Artan baskılar ve saldırılar nedeniyle artık 10 Ocak Çalışan Gazeteciler Günü, 3 Mayıs Dünya Basın Özgürlüğü Günü ve 24 Temmuz Basın Bayramı olarak ülkemizde gazetecilerin kutlayabildiği günler olmaktan çıkartılmıştır. Bu günler kutlanan değil, mücadele edilen günler olmuştur.

Ne yazık ki ülkemizde basın tarihi, kapatma, sansür, tutuklama, faili meçhul cinayetlerle geçen karanlık bir sayfa olarak Türkiye siyasal yaşamında yerini almaktadır. Çetin Emeç, Cengiz Altun, İzzet Kezer, Hafız Akdemir, Musa Anter, Uğur Mumcu, Metin Göktepe, Hrant Dink ve daha onlarcası görevinin başındayken öldürüldüler. 1990'lı yıllar gazetecilere yönelik faili

meçhul cinayetlerin, gazete binalarına yönelik bombalı saldırıların, gazetelere yönelik DGM'ler tarafından uygulanan sansürlerin yoğun olarak yaşandığı yıllar oldu.

Bugün Türkiye ne yazık ki yine basına, medyaya yönelik kapatma, sansür ve tutuklamaların yoğun olarak yaşandığı bir süreçle karşı karşıyadır. Özellikle OHAL'in ilan edildiği 20 Temmuz 2015'ten bu yana basına yönelik ağır bir baskı süreci işletilmektedir. O tarihten bu yana 213 basın kuruluşu hükümetin OHAL kapsamında çıkarttığı KHK'lar eliyle kapatıldı. Bu kuruluşlar arasında gazeteler, televizyonlar, radyolar, haber ajansları, internet haber siteleri, yayın evleri, kültür sanat dergileri, yerel gazeteler, yerel, televizyon kanalları, yerel radyolar, çocuk televizyon kanalları, tematik yayınlar yer almaktadır.

Bugün Türkiye'de cezaevlerinde en az 145 gazeteci ve medya çalışanı bulunmaktadır. Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü'nün 2017 yılı Dünya Basın Özgürlüğü endeksine göre Türkiye basın özgürlüğü konusunda 180 ülke arasında 155. sırada yer alıyor. Kara listeye girmesi için sadece 4 sıra kaldı. Gazeteciler üzerinde ayrıca gözaltı tedbirleri de sürekli uygulanan bir yöntem olarak devrededir. Kapatılmayan basın medya kuruluşları ise, OHAL/KHK baskısı altında görevini yapmaya çalışmakta, iktidarın politikalarını eleştiren, sorgulayan yayınlar ise yapılamaz hale gelmiştir. Medya üzerinde bir korku imparatorluğu yaratılmıştır. Bu da yayınlara yansımaktadır. Ayrıca basın medya kuruluşlarına yönelik kapatmalardan dolayı binlerce gazeteci işsizdir.

Basın özgürlüğünü engelleyen bu anti demokratik uygulamalar Türkiye'nin önemli bir demokrasi ve hukuk sorunudur. Geçmişten günümüze bu politikalar, demokrasiyle, insan hakları ve hukukun üstünlüğüyle sorunu olan tüm yönetimlerin temel politikası olarak sürekli işletilmiştir. Gazeteci Metin Göktepe 8 Ocak 1996'da gözaltında öldürülmüştü. Onun bayrağını ise Gazeteci Ahmet Şık devraldı ancak Ahmet Şık 9 Ocak 2018 itibarıyla 375 gündür tutukludur. Şık'ın cezaevinde tutularak özgürlüğünden yoksun bırakılması, Metin Göktepe'nin öldürüldüğü 1996'dan bu yana Türkiye'de basın özgürlüğü açısından hiçbir şeyin değişmediğini, sansürcü, yasakçı mekanizme ve politikaların halen sistematik olarak devrede olduğunu göstermektedir.

Türkiye'de eğer basın özgürlüğü önündeki engeller kaldırılmaz ise, demokratik şeffaf, denetlenebilir katılımcı bir sistemden söz edilemez. Basın özgürlüğünün ortadan kaldırıldığı ülkeler kapalı otoriter tekçi rejimlerle yönetilmektedir. Basın özgürlüğünün önündeki tüm engellerin kaldırılarak ve tutuklu gazetecilerin serbest bırakılarak Türkiye'nin bu cendereden kurtarılması, ülkemizin çağdaş demokratik ülkeler sıralamasındaki yerini alması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu konuda görev parlamentoya düşmektedir.

Bu nedenle basın özgürlüğünün önündeki engellerin bütün boyutlarıyla araştırılıp, bu engellerin ortadan kaldırılması için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırma açılması önem arz etmektedir.